

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevih ulicah št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak torek in petek ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 krono, 3 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poština, namreč: Na leto 18 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Slovenskemu narodu!

19. § državnega temeljnega zakona se glasi: Vsi narodi v državi so enakopravni in vsak narod ima nedotakljivo pravico, da brani in goji svojo narodnost in svoj jezik (materino besedo). Država prizna ravnopravnost vseh deželnih jezikov v šoli, uradu in javnem življenju.

V deželah, kjer je več narodov, naj se javne šole tako uravnajo, da dobi vsak narod potrebne pripomočke, da se izomika v svojem jeziku, ne da bi se silil, učiti se drugega deželnega jezika.

Oglejmo si nekoliko natančneje, kaj je vendar povedano z gorenjimi besedami.

Vsi narodi v Avstriji so enakopravni, to se pravi, da imajo **Slovenci** v državi vse tiste pravice, kakor Nemci in vsi drugi narodi.

Pred vsem se prizna tudi Slovincem nedotakljiva pravica, da branijo in goje svojo narodnost in svoj slovenski jezik. Nedotakljiva je ta pravica: nikdo v državi, ne glavarji, ne sodniki, ne ministri, sploh nikdo ne more in ne sme Slovincem te pravice kratiti. Kdor jim jo krati, krši državni temeljni zakon; kdor pa krši zakon sploh, spodkopuje temelje državi, je zločinec, ter se mora kaznovati; in kaznovati se morajo tudi oni, ki kršijo ta zakon!

Dalje imamo Slovenci po vseh deželah, koder naš rod biva že več kot 1300 let, to je po Koroškem, Štajerskem, Kranjskem in vsem Primorskem, v šoli, po vseh uradih, (glavarstvih, sodnijah, davkarijah, finančnih oblastvih, poštah, itd.) in v javnem življenju vse tiste pravice kakor Nemci, oziroma Italijani.

Torej bi po imenovanih deželah Slovenci morali imeti vsa izobraževališča slovenska, vse šole slovenske, nižje in višje; vsi predmeti v njih se morajo po tem zakonu poučevati v slovenščini; kajti omogočeno nam mora biti, se izomikati popolnoma v slovenščini, in nikdo nas ne sme in

ne more siliti, učiti se katerega tujega jezika (nemščine in latščine).

Vsi uradi (davkarije, sodišča, glavarstva, sploh vsa oblastva) morajo po teh deželah s Slovenci občevati v slovenskem jeziku, imeti povsod slovenske napise, slovenske tiskovine, — in seveda imeti slovenščine zmožne uradnike.

Slovenščina je nadalje ravnopravna z drugimi avstrijskimi jeziki v javnem življenju sploh: po teh besedah imajo Slovenci po vseh napravah: ki imajo služiti javnosti, (kakor so ceste, posebno pa železnice, pošte, tramvaji i. p.) vse tiste pravice, kakor vsaka druga narodnost; — Slovenca se ne sme nikjer zapostavljati zato, ker je Slovenec; slovenščina se v javnem življenju nikjer ne sme prezirati, napisi pri vseh teh napravah na Slovenskem morajo biti slovenski, ker imajo iste naprave po **naših** deželah v prvi vrsti služiti Slovincem.

Bistvena vsebina § 19. dež. temelj. zakonov je s tem razjašnjena. Ta zakon je po vsem tem podlaga, temelj našega narodnega življenja in razvoja v okviru avstrijske države, temelj, položen že pred 37. leti.

Oglejmo si sedaj, kako se ta zakon dejanski izvršuje, kako se je naš narod ob veljavi tega zakona tekom 37 let razvil, t. j. v kakšnem položaju je sedaj, kakšna je danes naša ravnopravnost v uradu, v šoli, v javnem življenju, kako nas upošteva in spoštuje državna oblast, kako vsa javnost sploh.

Začnimo pri naši Kranjski, osrednji deželi vseh Slovencev. Kako postopa pri nas na Kranjskem c. kr. deželna vlada in vsi drugi uradi s Slovenci?

Njen organ, uradni list, namenjen širokim masam kranjskega prebivalstva, od katerega je okroglo 480.000 Slovencev in le 28.000 Nemcev, „Laibacher Zeitung“, je nemški!

(Dalje prihodnjč.)

V boj za pravice slovenskega naroda.

Vsakomur, kdor le površno zasleduje, kako vlada imenuje v vse urade po Slovenskem trde, mnogokrat fanatične Nemce, ki v mnogih slučajih slovenskega niti ne umejo, in ki potem v svojem uradovanju v nasprotju z državnimi temeljnimi zakoni slovenščino dosledno prezirajo, je jasno, da se naš narod nahaja v zelo nevarnem položaju. Toda najusodnejše za bodočnost in obstanek Slovencev pa je, da Slovenci v svoji celoti te velike krivice niti ne občutijo! Posamičniki pa, ki čutijo, si tega ne upajo ali ne morejo povedati!

Dragi rojaki, ki se še čutite Slovence, in ki vam še zvane po ušesih lepe besede Schillerjeve: „Nichtswürdig ist die Nation, die nicht Ihr alles freudig setzt an ihre Ehre!“* vam kličem: strah, boječnost in neodločnost na stran! Krivec je sicer mogočen, toda pravica je na naši strani. V boj za pravico! — Ker oni, ki se mu godi krivica, postaja sokrivec, ako zamuja potegovati se za pravico! — Kjer se gre za pravice naroda, tam bodite polni — navdušenja, brezobzirne hrabrosti in odločnosti! In to ne samo Ti, slovenski mož, marveč tudi Ti, slovenska žena, slovensko dekle, slovenski mladenič!

Vedi, da se bojuje za božjo čast, kdor se bojuje za naroda čast, ker božja je volja, da se narod razvija in procvita, da se potegne iz nevednosti in uboštva, kjer navadno za krščansko krepost ni mesta. — Konec mora biti že enkrat neznosnim razmeram, kakor se zrcalijo v sledečih dejstvih:

Ali morda ni sužnost, ako se ti na eni strani zatrjuje: Slovenec, ti si enakopraven z vsemi drugimi narodi v Avstriji; Tvoj jezik je enakoveljaven z vsemi avstrijskimi jeziki! — Na

* Ničvreden je narod, ki z veseljem ne zastavi vseh sil za svojo čast.

LISTEK.

Ljubezen do domovine.

Slika iz ruske vojske.

V daljni Sibiriji se nahaja mala vasica Chobrino. Nastanil sem se za malo časa v prijazni gostilni. Živel sem tam dalje časa in sicer v dobi, ko je na Daljnem vstoku izbruhnila grozna vojska. Vasica je štela 60—70 hišic.

Seznani sem se z vsemi prebivalci. Kmetje so vsi zelo dobri ljudje.

Izmed vseh se je odlikoval dušni pastir — oče Ivan. Bil je vrlo priljubljen, daleč na okrog znan kot zelo razumen mož. Od vseh strani so prihajali izpraševati ga za svet; govoril je kakor knjiga. Radi tega so bili tudi njegovi župljani nazumni, na koje je imel velik vpliv.

Pri njem sem se seznanil z Vasiliso.

Sedeli smo nekoč pri njem v jedilnici pri čaju. Njegova žena nam je postregla z izbornim pecivom.

Govorili smo, kakor navadno, o politiki. A verujte mi, govorim resnico, — če bi oče Ivan pisal uvodne članke v kateri si bodi list, bil bi nenadomestljiv sotrudnik; kajti vsaka njegova vrstica bi bila zlata vredna.

Nepriustranost, razumevanje ruskih razmer, odnošaje naše države napram tujim, umetnost s

pravo besedo razgreti srca poslušalcev . . . in mnogo drugega ga je dičilo.

Razgovarjali smo se ravno o Angliji, Franciji, Japonski, ko je vstopila žena našega gostitelja ter mu javila, da čaka zunaj vdova Vasilisa.

„Kdo je ta Vasilisa?“ sem vprašal radovedno.

„Veste“, odgovori mi oče Ivan, „to je čudna ženska“. Najpridejše izmed mojih ovčic. Povem Vam njen životopis. Omožila se je v sedemnajstem letu z zelo delavnim možem. Živela sta v tihi sreči kakor eno telo in ena duša. Vsegamogočni je blagoslovil njihov zakon z dvema krepkima dečkoma.

Cela rodbina je bila neskaljeno srečna, vse jo je zavidalo.

Naenkrat pa jej pošlje Bog hudo izkušnjo. Moža je ubil mlad konj pri prvem vpreganju. Bilo je to grozno. Zaječal je, padel in izdihnil svojo blago dušo.

Pri njegovem pogrebu sem plakal kakor dete, tako mi je bilo žal zanj . . . In žena njegova — Vasilisa?

Vasilisa ni plakala . . . Stala je poleg rakve na videz mirna, ravnodušna . . . brez solza. „Bog je tako hotel . . . Bog . . . moram se mu porokiti.“

Drugega ni govorila, kakor bi bili, vsi njeni čuti onemeli, kakor bi bila okamenela.

Opazoval sem jo na pokopališču, ko je padala vlažna prst na krsto, v kateri je počival mož.

„Ruska! . . . Ruska! . . .“ rekel sem, topeč se v solzah: „da, to je prava ruska žena“.

Vse je bilo strašno potrto od žalosti. In ona? Bila je skoro ravnodušna, s plamenečimi očmi, obrnjenimi proti nebu, je stala tam udana v voljo božjo, zmagujoč nad sabo in svojo boleščjo.

Edino, kar je ostalo po možu, so bili otroci.

Vračajoča se iz pokopališča, je že mislila nanje.

Ni se bala naloge, katera jo je čakala.

Vsa moževa opravila je odslej opravljala sama, ker ni marala ukvarjati se z leno družino. Izorala je vsa polja sama, plačala davke itd. Razven tega ni pozabila na vzgojo otrok, katere sem jaz poučeval v potrebnih stvareh.

Bila jim je vedno dobra a stroga mati in radi tega je vzgojila junake, da je veselje.

Prišel je čas vojaškega nabora za prvega njenega sina. Svetovali so Vasilisi vaščani, da naj prosi za oproščenje sina od vojaške službe.

Polagali so ji na srce, da jo čakajo neizmerne težkoče pri poljskem delu, če ne bo imela mladega, krepkega sina doma.

Kaj mislite, kaj je ona odgovorila tem svetovalcem?

„Nekristjani“ je zakričala nanje, „jaz bi bolesti in sramote umrla, če bi mojega lastnega

drugi strani pa ne smeš svojega materinega je- vika rabiti v uradih na slovenski zemlji; ako ga rabiš, te zasmehujejo, ali pa si v nevarnosti, da trpiš škodo v svoji stvari, ker si se drzil pred uradnikom ziniti slovensko besedico! — Ali pa te celo na Kranjskem — razkričavajo za sloven- skega šovinista, ako na slovenski zemlji hočeš povsodi govoriti tudislovenski!

Ako so že na Kranjskem možne take reči, ali se je potem čuditi, da se na gimnaziji v ultranemškem Celju nahaja profesor, ki sloven- skim dijakom prepoveduje govoriti v gimnazijskih prostorih slovenski, v svojem materinem jeziku? V Celovcu pa je pred kakimi štirimi leti celo bilo bogoslovcem v bogoslovju prepovedano slovenski govoriti.

„Edinost“ pa poroča, da je na postaji državne železnice v Herpeljah neki uradnik ope- tovano zagrozil nslužbencem z denarnimi globami, ako bodo med službo med seboj slovenski govorili.

To so slučajni nezaslišanega nasilstva na- sproti slovenskemu narodu; a žal, da se pri nas niti omikanci tega povsem ne zavedajo, ali pa se sploh ne brigajo za to.

Kakšno stališče pa moramo mi zavzeti na- sproti temu? Rojaki! Javni funkcionar na av- strijskih tleh prepoveduje Slovincu govoriti slo- venski, ta ne žali samo dotičnega Slovence, marveč ves narod slovenski! In razžaljenje je tem hujše, ako se je to zgodilo na kakem učnem zavodu, ali pri kakšnem polku. Narod slovenski pa mora iskati zadoščenja za tako žaljenje.

Tu imajo nastopiti naši poslanci! Ako ne store tega, niso vredni zaupanja narodovega, ker dopuščajo, da se nam nekaznovano blatijo naše narodne svetinje in naše narodno dostojanstvo.

Kdor je v javni službi in izdaja tako pre- poved: proč z njim s slovenske zemlje! To ni zahteva narodnih šovinstov, to je zahteva pravice, zakona! — Čast slovenskega naroda zahteva to, in za to čast moramo vsi vse zasta- viti, posebno pa oni, katerim je narod poveril branitev svojih pravic!

Ravno zato, ker so doslej naši voditelji vseh stanov svoje dolžnosti v tem oziru bodisi popolnoma zanemarjali, ali pa navadno le neod- ločno vršili, prišlo je tako daleč, da v dejanskem življenju ne priznavajo ne vlada, ne drugi nam Slovincem skoro nobenih pravic. Tako daleč že smo, da smatra Nemec na slovenskih tleh za razžaljenje, ako ga ogovoriš slovenski. Pogled v različne urade, kjer uradniki — Slovenci — ob- čujejo z nemškimi tovariši edino le nemški! Ako je več Slovencev med seboj, se pač navadno pogovarjajo slovenski; kakor hitro pa je pristopil le eden nemški tovariš, — pa vsi začnejo po nemški! To ni uljudnost — to je izraz su- ženjskega duha, ker nemški tovariš tudi

mora znati pravilno slovenski! — Gg. slovenski uradniki — ne pomagajte kopati groba za narod svoj!

Ali ni nasprotno za tebe, slovenski rojak, razžaljenje, ako te tujec na tvojih tleh nagovarja vedno v tujem jeziku?! Če se postavljajo tuji nam nasproti na takšno ekstremno stališče, mo- ramo se tudi mi! — Moramo se, da jim dejanski dokažemo absurdnost njihovega početja!

Kar je njim dovoljeno proti nam, mora biti tudi nam dovoljeno proti njim: saj živimo vsi v isti državi pod istimi zakoni!

Izginita neodločnost in popustljivost v na- rodnem oziru, ki sedaj vlada v vseh naših sta- novih — in potem ne bodo možni slučajji, kakor sledeči: V neki slovenski gostilni je bilo omizje slovenskih akademično izobraženih gospodov, ka- terim se je pridružil tudi neki novodošli nemški nižji uradnik! Slovenski gospodje so z mladim nemškim prišlecem govorili nemški in so njemu na ljubo tudi med seboj mnogo nemški občevali! Ko je to nekoliko mesecev trajalo, je rekel nekoč nemški gospod: „Pri vas na Slovenskem je pač le drugače, nego na Ogrskem. Ko sem tam prišel v omikano družbo, so od začetka vsi z menoj prijazno nemški govorili; po nekotnih tednih pa so to popolnoma opustili in moral sem začeti madjarsko govoriti, ako sem sploh hotel s kom še občevati“.

Slovenski gospodje so ta „kompliment“ vspre- jeli in mirno naprej — nemški govorili, dokler se je omenjeni „nadčlovek“ „poniževal“ s tem, da je zahajal v njihovo človeško družbo!

Vidiš, slovenski mladenič, ta vzgled narodne mlačnosti in neodločnosti od starejših slovenskih gospodov! Ne meči kamenja za temi! A ti bodi drugačen, odločen! Omika sicer zahteva, da go- vorimo z novim gostom v njegovem jeziku, ako smo ga zmožni — toda omika in takt tudi zahte- vata, da se isti „tuji gost“ nauči našega jezika, ako mu je živeti med nami in občevati z nami. — Ako sam nima toliko takta, naučimo ga po vzgledu naših nasprotnikov, in naj je, kdor je!

Večkrat si slovenska radikalna in neradi- kalna gospoda sama vzgaja najhujše zatiralce slovenščine in Slovencev.

Draga slovenska mladina, ljubezni do svojega naroda ne imej le na jeziku, ali pa sploh ne go- vori o njej, marveč vrši jo dejansko.

Kakor očeta in mater, tako se naj naša mladina uči ljubiti svojo domovino: iskreno in mirno v mišljenju in dejanju, pa brez mnogo besedi! — Te besede naj ti bodo v ravnilo ves čas tvojega življenja in delovanja za narod!

In morale bodo izginiti krivice, ki jih sedaj delajo Slovincem malone vsi uradniki Neslovenci od ministrov do zadnjih praktikantov na naših poštah in davkarijah!

Domače in druge vesti.

— **Opozarjamo** na današnji uvodni članek, ki smo ga začeli priobčevati. Pisan je jako teme- ljito in nadahnen z veliko ljubeznijo do sloven- skega naroda. Zlasti nacionalni listi kranjski, naj bi seznanili z njim svoje čitatelje, ker se članek bavi večinoma s prežalostnimi kranjskimi razmerami.

— **„Vzgojitelj Lanovec“**. Kakor smo že omenili, priredi „Celjsko pevsko društvo“ v soboto, dne 25. t. m. zopet noviteto in sicer veseloigro v treh dejanjih „Vzgojitelj Lanovec“. Igro je spisal eden najnovejših modernih pisateljev Oton Ernst. Veseloigra v pravem pomenu besede to pač ni, pač pa bi bil izraz satira bolj na mestu, kajti neusmiljeno šiba pisatelj v njej zastarele nazore v šolstvu. Kaže nam, kako klečeplazstvo in hinav- stvo s teroristično silo umetno vzdržuje oblast, kako absolutno zatira vsak napredek, vsako novo idejo, vsak višji polet. Tipična figura zastarelih nazorov, hinavstva in intrigantstva je nadržitelj Lanovec, ki hoče na vsak način ugonobiti mla- dega, popolnoma svojo pot idočega učitelja Kremenjaka, ki se mu pa nikakor ne pokori. Krasne so njegove besede, ko pripoveduje učiteljici Zlat- ničevi svoj boj z lastno voljo in lakoto, boj z bedo in revščino, da dospe končno vendarle do vroče zaželjenega cilja, da postane učitelj. Dobro- volni, Vilar, Polič, Hojkar in intrigantski Pajk, vsak je zase poseben značaj, posebna ideja. Jako ljubko se plete vmes oseba učiteljice Zlatnič; kakor tudi brezobzirne Ose. Jako lep značaj je tudi dež. šol. svetnika dr. Sršena, kratek a jednat, ki provzroči v Lanovčevi šoli temeljit preobrat. Igra je sila težavna, ker zahteva vsaka oseba, ki stopi na oder, popolnega igralca. Zagotovljeni smo pa tudi, da bo igra dosegla pod neumornim vod- stvom g. režiserja Salmiča popoln uspeh. Zatorej pa pokaži tudi naše občinstvo, da ve ceniti ta največji naš kulturni zavod na Slov. Štajerskem ter napolni v soboto do zadnjega kottička dvo- rano „Narodnega doma“.

— **Slovenski narodni klepar v Celju je gosp. Josip Kregar**, ki ima delavnico na Graški cesti. To omenimo zato, da bodo gg. župniki po- deželi vedeli, ker je Johann Skoberne hodil ne- davno okoli in pravil, da je slovenski klepar v Celju. G. Kregar zasluži, da se mu daje mnogo naročil, ker je vesten mojster in vrl Sloveček.

— **Dobrnskim nemčurjem** ni prav, da smo odkrili njihovo tatvino volilnega imenika. Sedaj bi radi vse utajili. Trdijo celo, da imenika niti ni bilo. Ta je pa lepa! Nabito je bilo, da je ime- nik na ogled, in kmalu bi bila potekla 4 tedenska doba, in volitve bi se imele vršiti in to brez — imenika!! Res, nemčurska modrost dobrnska je potrebna celjske podpore. Pa saj vendar sedi „Nemec“ Šemrl v odboru in Korenak, najboljši prijatelj g. Auer-ja, je celo blagajnik. Al' ta dva ničesar ne vesta o kakih pripravah za volitve

sina ne vzeli k vojakom, — če bi bil nespo- soben.

Zakaj sem, ga pa vzgojila in urila, če bi sedaj moja lastna kri ne imela nikake veljave.

Ne, tega ne bi prenesla. K carju pravoslav- nemu — v carsko službo morajo! K carju! Njemu morajo služiti! Častno morajo služiti!“

„In kako boče doma?“ so jo vpraševali na- dalje. Takrat pa se je zravnala kakor Rimljanka, pokazala žuljave svoje roke in rekla:

„Sama bom opravila vse; ko se povrnejo moji sinovi iz boja, oddam jim lepo gospodarstvo. To je moja skrb“.

„Vjdite, kaka junaška žena je to! Ni marala, da bi bili oproščeni njeni sinovi — oba sta bila potrjena v vojake.“

In bila sta vrla sina svoje junaške matere. Šla sta v vojno, svesta si velike in svete dolž- nosti napram carju in domovini“.

„Da, da“, priznaval sem očetu Ivanu; „to je ruska žena“.

„Da, to je istina“ je ponavljal zopet ta.

V tem trenutku se odpro vrata in Vasilisa vstopi.

Predstavljal sem si jo kot veliko, silno žensko, širokih pleč, ostrega pogleda — a motil sem se.

Bila je srednje postave, skoro slabotna, sim- patična, da se je priljubila vsakomur na prvi pogled.

„Pozdravljam Te, Vasilisa“ ji pravi oče Ivan v pozdrav.

„Daj ti Vsegamogočni zdravje in srečo, batjuška“, — mu je odzdravila Vasilisa, stopila predenj s sklonjeno glavo, proseč: Blagoslovi me!

Ko jo je oče Ivan blagoslovil, mu je polju- bila roko. Sedaj je šele zagledala mene.

Kakor bi si bila stara znanca, mi je podala roko.

Z radostjo in spoštovanjem sem ji podal svojo desnico. Vasilisa me je vedela takoj pri- dobiti zase in uvidel sem, da oče Ivan ni pre- tiraval.

„Kaj nam prinašaš? Sedi — prosim“ ji ponudi stol prijazni dušni pastir.

„Hm“, zamrmjala je poltiho, „nesrečo z srečo! . . .“

Prestrašen se je obrnil oče Ivan k meni. Razumel sem ta pogled. Če reče Vasilisa: nesrečo, potem mora to biti v istini nekaj groznega.

„No kaj?“ — vpraša zopet z sočutnim gla- som duhovnik.

Vasilisa se je jela tresti na celem telesu.

Njene roke so se krčevito oprijemale na- slonjača, v katerem je sedela. Sklonjena njena glava je vzbujala v nas prisotnih naravnost grozen strah. Zdelo se nam je, da v trenutku skoči pokoncu in zagrmí z nečloveškim glasom.

„Kaj je vendar?“

„Ubili so — oba! . . .“

„Je li to mogoče?“

„Da . . . Vanja . . . in . . . in . . . Vasa. Ubili . . . da . . . ubili.“

„Vasilisa! Kaj vendar praviš!“ je zakričal v divji bolesti oče Ivan.

„Ne . . . ne . . . ne . . . Vasilisa to ne more biti resnica . . . ne . . .“

Vasilisa je ostala mirna, tiha.

Žena duhovnikova, ki je bila tudi prisotna, je jela plakati ter zapustila sobo z solzami v očeh.

Oče Ivan je bil bled kakor stena, s široko odprtimi očmi je motril Vasiliso.

Dolgo časa ni nihče motil groznega, tihega molka.

Zdelo se mi je, da plaka tudi Vasilisa, plaka tajno prelivajoč solze, katerih ne odtehtajo solze tisoč in tisoč drugih mater.

V tem trenutku se je Vasilisa dvignila na stolu. Oči njene so se iskriale. Usta je imela pol odprta.

Vedel sem naprej, da pove nekaj, kar nam bode pretreslo živce, zakril sem si obraz, ter se pomikal od mize v ozadje sobe.

„Kaka nesreča, kaka grozna nesreča, Va- silisa“ spregovori zopet duhovnik.

Vasilisa mu ni pustila dokončati stavka. Z vznepenim, potem zopet s slabšim glasom, kakor bi šepetala, je govorila:

in o imeniku? — Je že tako! Sram je nemčurje pred svetom in radi bi tatvino utajili. Pa bolj ko tajite, slabše bo. Sicer pa vam plačilo ne izostane

— **Dobrnski in celjski fjakerci** so jako veseli, da bodo na Dobrni volitve. Zaslužka je obilo. Iz Celja vozijo „nobl“ gospode na Dobrno, iz Dobrne manj „nobl“ ljudi v Celje. In to vse zaradi volitev in imenika. Pač škoda za konjske podkve.

— **Dobrnski kmeti nemčurji** se z vsemi štirimi trudijo za „gospodske“ nemčurje, „gospodski“ pa za „kmetijske“ nič. Ko bodo „gospodski“ „kmetijske“ speljali na led, bo seveda veliko preklinjanja, a norci bodo ostali vseeno „kmetijski“ nemčurji. Bog jim „žegnaj“!

— **Iz Negove.** Naši kmetje se ne morejo otresti suženjskega duha v katerem so živeli do leta osemindesetega, ko so delali tlako graščakom. Enaki tlačani hočejo biti tudi sedaj, kakor kaže pričetek bodočih volitev v Ivanjih. Ta klika, ki zataji svoj rod, naj bi gospodarila nad nami! Mi naj smo njihovi tlačani! Sramoto imamo od zadnjih deželnozborskih volitev in sedaj bi zopet par takšnih podrepnikov obvladalo celo občino in to po naši krivdi! Vzdravimo se vendar iz spanja in dajmo po nosu tem slovenozherom, ki se ne sramujejo svojega izdajstva. Ta baža se ne spreobrne poprej, dokler se mu domača zemlja čez kosti ne razgrne.

— **Slavna nemška šola v Vojniku** ki se je povečala za en razred, ne da mirno spati vojniškim čistokrvnim „nemcem“, kojih dedje so še pasli neresce po tevtoburških hrastovih šumah. Tako bi se vsaj zdelo, ker so razni germanski čudaki za čudo ogorčeni, ker smo jih pred tednom nazvali z nemčurji. Z vojniškimi želodarji drže tudi neki škofjevaški „gospodje“, ki pošiljajo svoje otroke v vojniško nemško mučilnico. Ako bi imeli ti ljudje količkaj pameti in razsodnosti, saj niti ni treba narodne zavesti, bi se ravnali, kar jim pravi razum. Svojih otrok bi ne pošiljali tja, kjer se ne morejo nič naučiti, ker ne razumejo svojih učiteljev. Na podlagi fakt bomo v kratkem osvetlili uspehe te slavne šole, in jih starišem, ki jim je na srcu blagor otrok, podali v razmišljanje.

— **Kako se godi takim, ki se Nemcev oklepajo.** Svarilen vzgled za vse, ki bi na to vprašanje radi odgovor dobili, je našemu občinstvu znani bivši kanclist v Kozjem, zdaj v Novem mestu Čizmek. Ker je čutil v sebi poklic, nemškemu odvetniku dr. Zirngastu, ko se je v Kozjem naselil, pomagati k utrjenju njegovega stališča v slovenskem kozjanskem okraju, se je njegovo početje v „Domovini“ ostro grajalo. Čizmekov prijatelj dr. Zirngast in še nek drug obžalovanca vredni gospod iz Kozjega sta ubogemu Čizmeku na jako žalosten način skušala čast rešiti. Upeljala se je preiskava kar proti celi vrsti narodnjakov, češ da so Čizmek z dopisi „Domovine“ na časti žalili. Pa glej čudo, eden izmed osumljenih dopisnikov, Josip Gorišek, je ponudil za vse obdolžitve „Domovine“ dokaz resnice ter tudi navedel mnogobrojna dejstva in priče. In v tem hipu se je videl Čizmek v svoji eksistenci v največjo nevarnost postavljenega ter je od tožbe, katero je začel v njegovem imenu dr. Zirngast, nemudoma odstopil. Mi nikomur nočemo hudega

in smo Čizmeku, akoravno bi bil kaj drugega zaslužil, pri miru pustili. Ne tako pa Čizmeku nadrejena disciplinarna oblast. Potegnili so njega v preiskavo in po zaslišanju mnogih prič stvar baje zanj skrajno žalostno stoji. Zelo mogoče je, da bode ob kruh. Mi ga pomilujemo kakor vsakega nepremišljenca, ki se da Nemcem ujeti, da ga zapletejo v nevarne zanjke, potem pa — brezsrčno na cedilu pustijo.

— **Nemarnost celjske pošte.** Skoro ni dneva, da bi ne čuli novih pritožb zoper samovoljno postopanje celjskih poštnih uradnikov. Navedemo samo en slučaj: „Slovensko obrtno društvo“ v Celju je pred tedni razposlalo svoj Kažipot, med drugimi tudi znanemu rodoljubi iz celjske okolice; a poslana knjiga pride nazaj, ne da bi jo hoteli uročiti naslovljencu. Imenovani narodnjak je pozneje sam vprašal, zakaj mu knjige ne pošljejo. Jako verjetno je, da se je to zgodilo v več slučajih, zato pozivljamo rodoljube, ki morda niso prejeli „Kažipota“, pa ga žele, naj se obrnejo na „Obrtno društvo“ v Celju, ki ima knjigo še na razpolago.

— **Nenadoma je zblaznela.** V noči od nedelje na ponedeljek je blodila po celjskih ulicah neka ženska, ki je obračala nase splošno pozornost. V gledališki ulici je nastavila dva moža in kričala: „Pomagajte, pomagajte, sovražnik gre“. Malo naprej pa je nadlegovala vojaško patroljo, dokler ni prišla policija in je odvedla. „Vsi so takoj spoznali, da imajo opraviti z ubogo žensko, ki se ji je zmešalo. Sama ni hotela več govoriti, ne jesti; slednjič so jo spoznali kot gostilničarico iz Gor. grada, Marijo Špende. Naznanili so to njenemu soprogu, in ta jo je odvedel v graški opazovalni oddelek.

— **„Klub slovenskih kolesarjev v Celju“** ima svoj občni zbor v soboto, dne 1. aprila t. l. ob 8. uri zvečer v „Skalni kleti“. Spored, kakor določa § 7 pravil: 1. Volitev odbora. 2. Pregled in odobrenje letnega poročila. 3. Volitev dveh računskih preglednikov. 4. Določilo letnega doneska udov. 5. Slučajni predlogi. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

— **Oskrbnik, ki je branjevec.** Oskrbnik celjske bolnišnice je visok gospod, ki slove z neznanskim pravopisom Schmartschan. „Stramm“ je, da kar brenči. Ker pa ga menda bolnišnica preslabo plača, se visoki gospod oskrbnik peča tudi z branjarjo. Na Bregu ima svojo štacuno; vendar se pa dnevi njegove „grajzlarije“ bližajo zatonu.

— **V Oplotnici** nimamo nobene slovenske gostilne, Dobnik in Založnik imata sicer slovenske napise, pa pri volitvah sta vselej pri nasprotni stranki. Slovenske gostilne so v naši občini samo: France Mlakar v Čadramu, Urban Stucin pri Novi cerkvi, Štefan Paurič in Janez Kmetec v Maloharni in Franc Gorenak po domače Zibereih v Zlakovi.

— **Spomladne orožne vaje** se vrše v III. vojnem koru v sledečem času: pri infanteriji: za rezerviste od 15. do 27. maja, za nadomestne rezerviste od 15. do 27. maja in od 29. maja do 10. junija; pri lovcih: za rezerviste od 15. do 27. maja, za nadomestne rezerviste od 29. maja do 10. junija; pri poljskem topničarstvu: pri kornem top. polku št. 3 od 14. do 26. junija in od 26. junija do 8. julija, pri divizijskih topnič. polkih št. 7, 8 in 9 od 1. do 13. maja, od 15. do 27. maja, od 29. maja do 10. junija in od 12. do 24. junija in sicer za rezerviste in nadomestne rezerviste; pri trdnjanskem topničarstvu: pri trdnj. topnič.

polku št. 4: za rezerviste in nadomestne rezerviste: od 1. do 13. maja, od 15. do 27. maja, od 29. maja do 10. junija, od 12. do 24. junija in od 26. junija do 8. julija; pri pionirjih: pri pionirskem bataljonu št. 15: za rezerviste od 15. do 27. maja ozir. 9. junija. (Čas orožne vaje k pij. batal. št. 15 v Ptuj poklicanega moštva železničnega in brzojavnega polka bo določilo poveljništvo bataljona v dogovoru s polkom.) Pri trenu: pri diviziji št. 3: za rezervne podčastnike od 1. do 28. maja in od 1. do 28. junija, za rezervne poddesetnike in prostake od 8. do 28. maja in od 8. do 28. junija, za rezervne štabne vodnike in voznike pri pešcih od 3. do 15. in od 17. do 29. julija; pri saniteti: pri oddelkih 7, 8 in 9: za rezerviste od 1. do 13. maja, za nadomestne rezerviste od 15. do 27. maja, za taiste od infanterije od 1. do 13. maja.

— **Za grobni spomenik rajnemu Ivanu Kaču** so nadalje prispevali: gg. Franc Hodnik, Žalec 5 K, Franc Korent, Žalec 2 K, Franc Premik, Gotovlje 60 vin., gđc. M. Wretschler, Žalec 60 vin., Jož. Vrečer, Vrbje 2 K, Anton Hriberski, Žalec 1 K, gospa Marija Roblek, Žalec 4 K, Franc Jošt, Zg. Ložnica 1 K, Franc Flis, Zg. Ložnica 1 K, Jož. Flajs 2 K in Ferd. Roš, dež. posl. Hrastnik 5 K Vsem p. n. darovalcem srčna zahvala!

— **„Šaleska posojilnica in štedilnica v Velenju“** registrovana zadruga z neomejeno zavezo, naznanja s tem, da se bode 31. t. m. ob 9. uri dopoldne, pri nezadostnem številu združnikov eno uro pozneje pri vsakem številu istih, vršil tretji občni zbor za drugo upravno dobo 1904; in sicer se bode isti v posojilniški pisarni v Velenju vršil.

— **Javno pismo občinskim predstojništvom in njihovemu uradništvu!** Kakor sploh znano, se je ustanovilo v Žalcu leta 1901 „Društvo avtonomnih uradnikov in uslužbencev za slovenske pokrajine, to je za Štajersko, Kranjsko, Koroško, isto in Primorsko“. Pisalo se je o tem društvu dovolj. Zanimanje od strani interesentov za to društvo je še do danes vedno prežalostno, in da je vendar organizacija avtonomnih uradnikov veljavna. Vsak stan je danes organiziran in ima svoja društva, v katerih vsak posamezni ud skupno deluje za napredek, oziroma za zboljšanje svojega stanja, zakaj se ne bi potem družili tudi avtonomni uradi in njih uradniki. Kolegi iz severnih pokrajin naše države so že dobro organizovani in se bojujejo za doseg boljšega gmotnega položaja, in dolžnost, nas južnih kolegov je, se združiti v organizaciji, katero nam nudi društvo avtonomnih uradnikov in tako združeno delovati za doseg vseh ciljev našega društva! Da se spoznamo in ustmeno razpravljamo o naših zahtevah in težnjah bodemo priredili prej ko prej shod vseh avtonomnih uradnikov in sicer gotovo še v tem letu. V nadi, da se bode, gospodje kolegi, iz lastne koristi, kakor tudi prešinjani od stanovske zavesti in uvaževaje geslo: „V združenju je moč“, odzvali vabilu pristopa k organizaciji. Društveni blagajnik je gosp. kolega Ivan Zupanc v Žalcu, kamor se naj udnina dpošlje. Tudi se naj pristop načelstvu naznani. Posebno se vljudno vabijo k pristopu vsi avtonomni uradniki!

Načelnik.

— **Napad.** V nedeljo, dne 19. t. m. popoldne ob 2. uri je šel posestniški sin Jurij Kos iz Drašje vesi pri Celju skozi gozd blizu Petrovč. Naenkrat skoči iz gozda neznan mož, ki ga vrže na tla ter bije po njem z nekim kolom tako dolgo, da je nezavesten obeležal. Ko je prišel Kos zopet k zavesti, je napadalec že izginil. Ranjenega so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer so dognali težke

„Oče Ivan! umrla sta za carja! Za carja, za batjuško milega... Oče Ivan... za carja... Ah kako mi je lahko pri srcu... Misli si... kako lepa je taka smrt... Ah, oče Ivan... Ah, oče Ivan...“

„Vasilisa“ — je plakajoč izpregovoril duhovnik in ji podal roko. A ni ga slišala.

Govorila je dalje: „Župan mi je to povedal“.

Kakor bi udarila vame strela, mi je bilo prvi trenutek. Moj Bog, to vendar ni malenkost. Njihova trupla so v tujini. Zagrebejo jih, to vem... mene ni tamkaj... Nikdar jih ne bom videla več...“

In sedaj?... Da, oče Ivan, jaz sem srečna... jaz sem srečna...“

Po kratkem prestanku je nadaljevala:

„Kako sta bila mlada, krasna... a krogla se jih ni ognila. Deca moja! Vanja... Vaša... Kako je to strašno, ob enem pa tudi tolažeče, radostno... Služila sta carju... poginila slavne smrti... Sedaj bodeta svetnika... da svetnika, oče Ivan“.

„Da, svetnika, odgovori oče Ivan plakaje — tudi ti Vasilisa si svetnica... Ti si svetnica, meš!! Svetnica!“

Nisem se mogel več premagovati; radostne solze nad silo ruskega človeka so tekle po mojih licih.

„Ruska!... Sveta žena! Junakinja!...“ Vasilise skoro ni bilo možno poznati!

Oči njene so plamenele v divjem ognju. Njene črne obrvi so se grozeče dvigale.

To ni bila več mati — mučenica! Pred nami je stal grozen maščevalec.

Neizprosen, neusmiljen, krut kakor tiran... Kakor da bi ji bili tudi lasje vstajali na glavi. Roke so se ji tresle in stopala je burno po sobi semtertja kakor ranjena levinja.

Škripaje z zobmi, s penami na ustnicah, mogočna kakor skala je grozila s stisnjenimi pestmi.

„Prokleti! Prokleti!“

„Vasilisa“ se je odzval tiho s prosečim glasom oče Ivan, a njegov glas se je izgubil, bil je preslab napram mogočnemu klicu po maščevanju, bolealnemu preklinjanju užaljene matere.

„Pagani!... Žolti psi!... Sami so začeli vojno... Prokleti... Bože moj, hitrejši, hitrejši, zakaj odlašati!... Pobiti jih! Postreliti!... Vse! vsi do poslednjega morajo poginiti... brezbožni!“

Okameneli smo.

Pod utisom njenega zaklinjanja smo čutili, kako nam ledeni kri po žilah. Oči naše so plamenele sovraštva do prokletega neprijatelja...

Zahotelo se mi je, preskočiti vse prepade, gore in skalovja, postaviti se pod bojni prapor, zagnati se z tigrovo krvoločnostjo med sovražne vrste in klati, klati brez konca.

„Za cara! Za cara!“ smo zaklicali vsi, tresoč se na celem telesu...

Vasilisa se je med tem umirila; njen zamolkli glas je bil poln groze.

„Ne morem se dalje mnditi“, je odgovorila zamolklo... Žensk sicer ne jemljejo na vojsko... A jaz se preoblečem. Ne morem jim odpustiti... ne morem.“

„Vasilisa, umiri se, za sedem ran Kristusovih, Vasilisa...“ je govoril proseč blagi duhovnik, oče Ivan.

Vasilisa nam je že podajala žuljavo desnico v slovo.

„Z Bogom, batjuška!... z Bogom, gospod!... Ne smem dalje odlašati... ne smem!...“

Vasilisa nas je v trenutku zapustila in odšla skoz polodprte duri... stali smo kakor hromi in pribiti v tla, nevede, kaj imamo storiti.

* * *
Drugega dne že ni bilo Vasilise v vasi. Izginila je, in nikdo ni vedel, kam. Samo meni in očetu Ivanu je bilo znano.

Srečno pot, junaška ruska žena — ti ruski vojak, Vasilisa! Srečno pot!

rane, posebno na levi roki, kjer so mu morali odrezati dva prsta, katera mu je napadalec zmečkal.

— **Napadel je kmet Massa** iz Kranacha pri Arvežu hlapca Jožefa Arnuša iz Kicar pri Ptuj, ko se je ta vračal domu. Z nekim hodom ga je tako pretepel, da mu je zlomil obe roki. Težko ranjenega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

— **Konjiški okrajni zastop.** Dne 21. t. m. se je sestavil konjiški okrajni zastop za bližnjo dobo. Izvoljeni so: Načelnik Fr. Possek, dr. A. Kadiunig, Fr. Kowatsch, dr. Rob. Lederer in Fr. Kupnik. Sami nasprotni ljudje slovenskemu jeziku, narodnemu razvoju in življenju. Konjičani, ali vam je duh še vedno uklenjen v verigah suženjstva!

— **Strašna nesreča** se je pripetila dne 18. t. m. v Dravcah pri Ptuj. Ondotni posestnik Jožef Korpič, premožen kmet, je isti dan vozil vino. Na nekem klanecu je odpovedala zavora in Korpič je prišel pod voz, na katerem so bili trije polovnjaki vina, okrog 900 litrov. Nesrečnemu je eno nogo popolnoma zmečkalo, drugo pa na več krajih zlomilo. Težko, da bi ozdravel.

— **Brežice.** Novi most čez Savo in Krko, ki bo vezal Štajersko s Kranjsko, začno zidati še to leto. To bo velikanska stavba, dolga okrog 500 metrov, širina za vozove bo znašala 5,5 m, na vsakih 50 korakov pa bo prostora za umikanje. Stroški bodo znašali okrog 450.000 kron, h katerim bodo prispevale sosednje občine, dežela Štajerska in Kranjska ter država.

— **Samomor.** Mizar v Brežicah, Jož. Sladič je 16. t. m. zapustil svojo družino, češ da gre v Ljubljano dela iskat. Dne 19. t. m. pa so ga že dobili obešenega v Jaršah pri Ljubljani. Lani se mu je pohabila roka, ter ni bil več tako zmožen svojega dela. Zagazil je v revščino ter postal zelo zamišljen in zmešan.

— **Grozna žaloigra** se je odigrala v nedeljo v Gradcu. Pri mizarju J. Höflerju je stanoval 22letni agent H. Fedhern iz Hamburga ter se strastno zaljubil v 35letno mizarjevo ženo Ivano, doma iz Brežic. Ker žena ni hotela uslišati njegove ljubezni, ustrelil jo je vpricho treh njenih malih otrok. Morilec si je tudi nato pognal kroglo v prsi, a še živi.

— **Poučna podavanja o hmeljarstvu.** Okr. zastop v Gornjem gradu je naprosil nadučitelja g. Antona Petrička v Žalcu, za tri podavanja o hmeljarstvu v gornjegrajskem okraju. Ta podavanja se bodo vršila dne 26. t. m. v Kokarjih, dne 27. t. m. na Ljubnem in dne 28. t. m. v Gornjem gradu. Kraj in ura zborovanja razglasi se pravočasno.

— **Poskušeni roparski umor.** Dne 18. t. m. okoli 7. ure se je zgodil v bližini Poljčan poskušeni roparski umor. — Dva roparja sta streljala na Frana Plesivčnika, tehnika z Dunaja, ki je obiskal strica v Konjicah, a je v Poljčanah vlak zamudil. — Ko se je oddaljil par korakov od kolodvora sta streljala nanj. Dala sta mu dva strela. En strel je zadel tehnika v bok, drugi pa ga je opraskal na vrat. — Ko je tehnik padel sta mu oropala 14 K 20 v ter druge vrednosti. Napadeni je še pri življenju in se nahaja v bolnišnici v Mariboru, o napadalcih ni sledu, a orožništvo zločince pridno zasleduje. — Iz verdostojnega vira pa poročajo, da 19letni Plesivčnik ni bil napaden in oropan, temveč, da se je morda hotoma obstretil, ali pa se mu je zgodila nesreča. Res pa je, da so ga težko ranjenega prepeljali v mariborsko bolnišnico.

— **Zaročil se je g. Ferdo Motnikar** urar v Dolu za gospodično Tončiko Gorišek, gostilničarjevo hčerko na Veterniku pri Kozjem. Častitamo!

— **Goljušja.** V Ameriko je pobegnil knjigovodja skrajno zagrizenega nemškega lista „Grazer Tagblatt“ Beruth. Čuje se, da si je tekom let prisvojil 100.000 kron. Dobra je ta, nemških goljufov je toliko, da bodo ponosni „Kulturvolk“ spravili na kant. Zdaj rapoje menda v kratkem boben nad graškim listom-zagrizencem.

— **Upokojitev.** Ravnatelj meščanske šole v Krškem gospod I. Lapajne, urednik „Slovenske Zadrage“, je brez vsakega povoda upokojen. O tem še poročamo.

— **Jesenice na Gorenjskem.** Nemci so na vlado vložili ugovor zoper imenovanje 13 častnih občanov. — Dosegli so, da je bil dotični sklep občinskega odbora ovržen, ker ni bila seja pravilno sklicana. Kaj pa sedaj? Hitro so sklenili Nemci in kat. narodna stranka kompromis (pogoji nam niso znani) in začeli so letati od enega do drugega odbornika naj se „ne“ udeleže seje, ki se ima vršiti dne 22. t. m. v svrhu zopetnega imenovanja častnih občanov. Pri tem izdajalskem poslu sta si favorike zaslužiti hotela blagajnik tukajšnje tovarne, g. Pongratz in „žalostna mu majka č. g. Zabret“. Pa škoda za podplate, ki sta jih trgala pri tem izdajalskem poslu. Jeseniški odborniki so ostali trdni pri svojem sklepu in se polnoštevilno udeležili občinske seje in topot 14 častnih občanov imenovali, kateri so si pridobili zaslug za našo občino posredno ali neposredno stem, da so bodisi na narodnem ali narodnogospodarskem polju veliko sto-

riili. Pripomniti moram, da je c. kr. okrajni komisar bil pri seji navzoč. Svetujemo švabom nekoliko odmora, kajti ponosni Gorenjci stoje trdno na straži za Slovenstvo.

— **Umrl je v Gorici farmacevt Fr. Ks. Nekerman,** rojen v Šoštanj.

— **Usodna hiša.** V Žabnicah na Koroškem se je obesil v hlevu posestnik Matevž Ape na istem kraju, kjer je pred 13 leti zadavil svojo ženo. V 20 letih je to pri isti hiši že četrti samomor, oziroma umor.

— **Tri sestre.** V Celovcu so živele že več desetletij popolnoma zase sestre Valerija, Krescencija in Lujiza grofice Zinn pl. Zinnenburg, stare 53, 65 in 70 let. Starši so bili, svoječasnno bogati, a so v 70. letih vsled velikega poloma zgubili vse premoženje. Trije bratje so padli v vojski. In tako so živele sestre ločene od sveta ter se preživljale z ročnim delom. Dne 20. t. m. pa je umrla sestra Krescencija vsled tuberkuloze, a ob njenem mrtvaškem odru sta se ustrelili ostali dve sestri.

— **Ljudski oder“ v Trstu.** Prvi občni zbor tega novega slovenskega izobraževalnega društva se je vršil dne 16. t. m., katerega se je udeležilo lepo število slovenskega delavstva. Porod tega društva jemljemo na znanje s srčno željo, da bi vsestransko uspevalo in zaneslo omiko in prosveto tudi v one kroge, ki so bili dosedaj zato še nepristopni. Z ustanovitvijo novega društva je storilo slovensko delavstvo velik korak in na njem je, da društvu zagotovi obstanek in razvoj.

— **Tržaška laška velikodušnost.** Laška in polahonjena tržaška gospoda so ustanovili v tržaški okolici za slovenske otroke 10 ljudskih šol z 58' razredi in 61 učnimi osebami in z letnim stroškom 160.000 kron. Zatorej je — tako pravijo — zahteva po slovenskih ljudskih šolah v Trstu samem je popolnoma neopravičena. To je gotovo! Kako bi se pa sicer poitalijančevala tista tržaška slovanska mladina, ki ne more hoditi v okoličanske šole, temveč mora obiskovati mestne laške šole? Zato je seveda tudi čisto opravičena trditev tržaških laških mogotcev, da nočejo Slovenci enakopravnosti, ampak hočejo nadvladje! Teh nazorov je seveda tudi vlada, za to pa tako pravično rešuje tržaško slovensko šolsko vprašanje!

— **Volkovi požrli dva orožnika.** Kakor poroča „Jedinstvo“, odšla sta dva bosanska orožnika v letošnji hudi zimi na patrolo čez planine. Ker se ob določenem času nista vrnila, šli so ju iskat. V planini so našli ti ljudje nekaj strašnega. Po snegu je ležalo 7 ubitih volkov, par korakov dalje pa štirje orožniški čevlji, a v njih noge nesrečnikov. Vse drugo so volkovi požrli.

— **Nad sto let stari vlomilec zaprt.** Zagrebška policija je dne 17. marca t. l. zaprla nad 100 let starega vlomilca Ivana Palacaka. Stari hudodelec je preživel nad 50 let v lepoglavskih zaporih.

— **Hrvatska umetniška razstava** v Zagrebu se otvori dne 1. majnika t. l. K otvoritvi so pozvani slovenski, srbski in bolgarski umetniki in književniki. Za sprejem teh se vrše med hrvatskimi umetniki velike priprave.

Dopisi.

— **Pučavnik izpod sv. Ane nad Teharji.** (Dalje.) Še čudnejše stvari, kakor sem vam jih sedaj slikal, g. urednik, so se pa vršile v raznih naših vaseh in obelodaniti jih hočem kot vesten poročevalec:

— **Janeževka,** ali kakor rajše sliši „Ančnikovka“ iz Bukovega žlaka pa le naj v bodoče drži skrbno svoj jezik za zobmi in naj ne opravlja več ljudi, katerih niti ne pozna, kajti drugače ga bosta cifrala „ta velik in ta mal teharski hudič“ v verigah pred kazenskega sodnika in pihala bo sicer vroč, pa njej od sedaj nikakor povšečen ričet toliko časa, da se bo zavedala svoje neumnosti, radi katere sta ji za sedaj ravno, ker ima dolg jezik pa kratko pamet, odpustila oba hudiča, ker je tudi naš Odrešenik še na križu rekel: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo“.

— **Ali razumeš sedaj „Janeževka“,** kaj tebi iz dobrosrčnosti iz svojega brloga svetuje nbo puščavnik, ki se je trudil, da nisi že sedaj prišla na zatožni klop! Sedaj pa jezik za zobe — pripravljaj se za velikonočno spoved, ker boš drugače namesto običajnih klobas s hrenom, pobarvanih jajc in običajnega kolača dobila v Celju zastoj ričet; prihodnjič bodi pa manj jezična in pomisli na našega Izveličarja izrek: „Ljubi svojega bližnjega; na kar si ti „Janeževka“ gotovo pozabila, ker si proti rodnim bratom grdo grešila in agitirala za nemškutarje.

— **Enak in še bolj drastičen slučaj** je pa sledeči: Kdor zna pa zna, ampak vendar ni tako izobražen kakor štorovski kramar in branjevec A. Peer.

— **Vže dne 22. svečana 1905,** to je tri dni pred znamenitimi teharskimi občinskimi volitvami se je vložila na c. kr. deželni šolski svet imediatna, to je neposredna, postavno tudi nedopustna prošnja in pritožba, da se naj teharski g. nadučitelj takoj suspendira, odnosno tudi telegrafično, ker so občinske volitve že razpisane na 25. svečana t. l. in to radi tega, ker niti za navadnega

učitelja sposoben ni, tem manj pa za nadučitelja za „deutsches Tüchern“ in to baje radi tega, ker je enkrat v šoli svojim učencem 3. razreda, kakor je to itak predpisano po najnovejši pedagogiški metodi, vestno razlagal: Kaj je občinski zastop? zakaj in kako se voli?

— **Ta nezmisljena pritožba** je datovana kakor sledi: „Gemeindeamt Tüchern, am 22. Febr. 1905. Der Gemeindevorsteher I. V. Anton Peer l. r.“

— **Te pritožbe ni hotel niti župan niti podžupan podpisati;** prvi je že zvedel, da so mu hoteli, naj volitve izpadejo, kakor hočejo, na vsak način vzeti župansko krono štorjanski drveži ter so mu predbacivali ravnotako nezmožnosti kakor g. nadučitelju, vsled česar je postal vendar enkrat previden, in nemški Karl sluteč, da za grmovjem pritožbe ne cvete samo vijolica, ampak tudi na zajca čakajoča zanjka, je odrekel svoj podpis, ravno tako tudi g. podžupan, jako zviti in navihani podravnatelj Pfeifer.

— **V zanjko pa se ni vjel zajec,** ampak štorovski „Medved“ ter se bo moral sedaj pokazati v vsej svoji pedagogiški duhovitosti v nedoglednem času pred c. kr. kazensko sodnijo radi razžaljenja časti, in njemu ne bo pomagala nobena „žajfa“, še tudi šudmarkina in nemško šulvereinska ne, posebno pa ne izgovor, da so pritožbo sestavili drugi „deutschfreundliche Slovenenhasser“ s pomočjo razupitega fabrikanta nemških volilk 3. razreda, ali kakor jih narodne posestnice imenujejo „šesthelere“, namreč Jammernika iz Celja. Nič ne bo pomagalo ubogemu Peeru, kakor mu tudi obrekovanje g. nadučitelja ni, katerega čislajo vsi njegovi kolegi pedagogi in katerega je imenoval c. kr. deželni šolski svet v Gradcu uže pred 8. leti nadučiteljem v Teharjih, spoznavši ga najsposobnejšim med vsemi prositelji, katerih je bilo 33, in med njimi skoraj vsi drugi vže poprej definitivni nadučitelji, ki so prosili samo za premeščenje v prekrasne, plemenite Teharje. G. Peer, bodite prihodnjič previdnejši, če name ravate narodnega volilca pri občinskih volitvah kar telegrafično izključiti od volilne pravice. Sicer pa posledice itak ne bodo izostale, o čemur bodem še svojedobno poročal.

— **K „Tomažu“ pri sv. Ani prisopihajo trije štorovski „pudlerji“** ter ga milo naprosijo, da naj voli z Nemci, kar pa jim je naravnost odrekel. Ko so ga nato prosili, da se naj vsaj volitev ne udeleži in jim naj da nekaj pijače, jih je zavrnil, da njemu pri rezanju, kopanju, sploh obdelovanju vinograda ni nikdo štorovčanov pomagal, zato pa tudi pil ne bo, kakor pravi stara pesem:

Vinograd obdelovati
Slovenec moča znati
Kdor delal prav ne bo
Naj pije pa vodo!

— **Nekega dne se je podal glavni zapovednik nemškutarke agitacijske bande k sv. Ani (jako neprevidno, ker sem imel svoj rešpetlin ravno proti štoram obrnjen) in smuk, kakor srna v hišo nekdanjega 29 let v tovarni štor pri sedanjem in pri prejšnjih ravnateljih službujočega vrtnarja, povsod znanega „Ponkoljčana“ Tomaža Romiha, ter mu tako prigovarjal naj pride 25. svečana k volitvam na Teharje, na kar mu je Tomaž odgovoril: „Oh, gospod, oh gosp. ravnatelj, oh gospod! seveda bom prišel.“ Mož pa ni obljubil, da bo volil s štorovčani, apak se že tačas pri agataciji ravnatelju ironično namuznil, da bi bil vsak razsoden človek razven ravnatelja Jelleka takoj zapazil, da se več kot 70 let stari Tomaž norčuje. Vesel je odišel od njega agitator Jellek in ga zvečer dal zapisati subagitorjem kot štorovskega volilca, ter da ga je s tem pridobil, da mu je obljubil zopet vrtnarsko službo v štorah.**

— **Tomaž, jako previden človek,** pa ni verjel sladkim obljubam agitatorja Jelleka, katerega žena ga je pri predzadnjih volitvah po 29letnem službovanju, kar meni nič tebi nič, iz službe odpravila, češ, če stari mož samo še eno leto služi kot vrtnar v tovarni, pridobi si pravico do penzije in intrigovala je tako dolgo, da so poštenjaka pred 30tim letom zvestega službovanja kar izpodili iz službe brez odškodovanja.

— **No, mož sedaj ve, kaj veljajo obljube Jellekove,** posebno, ker mu je bilo znano, da je Jellek pri predzadnjih volitvah obljubil tudi Ignaciju Cajhnu na Teharjih, da mu bo dal polovico vseh štorovskih voženj in le polovico nemškemu županu Gorišku in to le zato, če se volitev sploh ne udeleži in se na dan volitve iz Teharjev odstrani. G. Cajhnen ima namreč v II. in III. volilnem razredu oddati tri glasove v svojem, v imenu svoje žene in kot oskrbnik premoženja plemenite vasi Teharje, kar je na agitatorja Jelleka tako vplivalo, da je g. Cajhnu obljubil pod častno besedo zlate gradove in ga pripravil do tega, da se je na dan volitve podal na vse zgodaj zjutraj na semenj v Laški trg. Komaj pa so bile volitve končane, in so Slovenci le radi g. Cajhnevega odhoda propadli za 1 glas, je pokazal agitator Jellek g. Cajhnu figo, to je menda častna beseda tévoburških Germanov. Letos pa ni pomagalo pri g. Cajhnu nobeno nagovarjanje od nemške strani, ter je mož storil svojo narodno dolžnost.

— **Kar tere se ob nedeljah gostov v obeh narodnih gostilnah,** pri Šušteriču in Cajhnu, tako da komaj dobiš prostor, ker je vino in jed, kakor tudi postrežba v obeh slovenskih gostilnah zares

izborna, dočim so nemške gostilne, posebno ona pri „deutschem Michelu“, kjer se je za nemške volilce na dan volitve postreglo z volilnim „golažom in ajmohtom“, tako prazne, da je „deutscher Michel“ gostilna Lemež, sklenil opustiti uže dne 1. aprila t. l. prazne prostore.

„Par nobile fratrum“ sta pa teharski koncesijoniran Huf in kakor grški usnar Kleon kričeči Šajtegl ali Jošt; oba se pečeta z železom in sta ne le strastna agitatorja ampak prava hrusta — medveda, ki sta na nemškem volilnem shodu dvigala svoje tace proti stropu in z rjovečimi glasovi vpila nad predsednikom za nemškurje ponesrečenega shoda v gostilni pri „deutschem Michelu“: „Hinaus mit dem Pfaffen! Die Pfaffen haben nur in der Kirche zu reden, hier aber nicht“, na kar jima je priskočil kot tretji še bivši nemškutarski župan Gorišek-paša, češ, shod smo mi sklicali, tukaj bodemo mi govorili! Tudi ta zadeva pride pred kazensko sodišče, radi česar o njej ne bodem dalje razpravljati.

Bivši župan Gorišek se je menda hotel iz volilca, po domače „Toneka“ norčevati, ker ga je ravno na pustni terek povabil k svojemu vinarju in ga tam nagovarjal, da naj voli 25. svečana štorovsko ali nemškutarsko stranko in ga tako napajal, da je tako dosegel svoj namen, da se namreč „Tonek“ volitve niti vdeležil ni. Toneku pa ni zameriti, ker ga je tudi Goriškov brat, mlinar v Turkovem mlinu, grozno nagovarjal radi volitev ter mu celo žugal, da mu ne bo več v mlinu mlet, naj le v narodni „Bouconov“ mlin hodi, to pa iz gole hudobije zaradi tega, ker je gosp. Štefan Boucon mlinarsko obrt opustil in napravil namesto mlina tovarno za stole.

Pri „Rocerju“ v Bukoyemžlaku je bilo nač pred volitvami nič manj kakor 18 agitatorjev, ki so ga na vse pretege in z raznimi obljubami prosili, daj vendar na nemško stran voli. Nemški agitator Škrubej (Škrubi), sosed Kurt Mayerja, je Rocerju celo obljubil, da mu napravi vsa korita zastoj, če le z Nemci voli.

Ko je „Klobčarjeva Mica“ govorila o volitvah zaradi „šestheler“ in ko je Jellek Pavharju obljubil na očitanje, da se ne da več za nos voditi, ker je moral „Domovini“ svojedobno povrniti 10 gl. pravnih stroškov, mu je agitator Jellek odgovoril in obljubil kakor drugim: „Das wird ihnen ja vergütet werden, wählen sie nur mit uns.“

Nekdanji nemškutarski teharski župan Valentin Kovač je obljubil volilcu Šuhlnu vsemogoče in sveta nebesa, če gre z nemškutariji volit, na kar mu je odgovoril „še imam nekaj stotakov na razpolago, na vašo stran pa ne grem volit, če mi date tudi tisočake.“ Agitator Peer prišel je tudi k Jeri Zoher po domače k „Matečevi Jerki“ in sicer 4krat k sv. Ani in še le četrtočas se ga je usmili in ko je izvedela da je volil proti obljubi na nemško stran, se je zaklela, da nikdar več ne bo šla v Peerovo štacuno v Štore, ampak da bo kakor drugi ljudje od sedaj naprej kupovala svoje potrebe v Celju in na Teharjih, kar je že začela izvrševati trdivša, da jo je agitator Peer opeharil.

Politični pregled.

Državni zbor. V seji dne 21. marca se je nadaljevala debata o Derschatovem predlogu. — Poslanec baron Morsey je naglašal, da se pri tem ne gre za bojni klic „Proč od Ogrske“, temuč namen predlogu je samo, naj se pripravljamo, da nas dogodka ne dobe nepripravljenih, nadalje pa tudi, da pokažemo Ogrski, da ne more sama brez nas odločevati ne v armadnem, ne v carinskem vprašanju. — Poslanec Biankini je vsestranski razpravljajal o hrvaškem vprašanju, preko katerega se ne sme preiti na dnevni red. Govornik je poudarjal, kako grdo se postopa s Hrvati, ki so se vedno tako hrabro borili za svojo dinastijo. Ogrska in Hrvatska sta dve popolnoma različni državi in narodnosti. Nadalje je razpravljajal o državnopravnem razmerju Hrvaške napram Ogrski ter opisoval škodo, ki jo provzročila dualizem Hrvatoma. Ako se doseže kaka nova preosnova, priznati se mora obenem državna samostojnost Hrvaške. Končno je govoril še o carinski ločitvi ter poudarjal, da bi za Hrvaško, Slavonijo, Dalmacijo, Bosno in Hercegovino, ki so gospodarski navezane druga na drugo, carinska ločitev pomenila katastrofo. Derschatov predlog jo bil enoglasno sprejet.

Avstrijske trgovinske pogodbe s Slovani. V seji avstr. poslanske zbornice dne 11. t. m. je vsenemški poslanec Peschke predlagal, naj bi Avstrija popolnoma zaprla svojo mejo ruski in balkanski živini, češ, da se od ondi največkrat zanese v naše kraje živinska kuga, kar potem provzroči, da se Nemčija brani avstrijske živine. Ta predlog je propadel z 20 proti 5 glasovom. Obveljal pa je predlog poročevalca Garapicha ki se glasi, da naj naša vlada varujoč svoje poljedelstvo, prepove uvažati živino iz Rusije, Rumunije, Bolgarije in Turčije, pač pa jo dovoli uvažati iz Srbije. Čemu je bil odklonjen predlog Vsenemca Peschke, ne moremo razumeti, ko pa je zbornica vendarle sklenila prepovedati uvoz živine iz Rusije in Balkana! Posledica tej prepovedi bo, da bosta tudi Rusija in Balkan pre-

povedala uvažati k njim izdelke — naše industrije. In to je ono, kar je hotela doseči Nemčija s pomočjo — Peschke. Nemčija hoče biti edina zalagateljica Rusije in Balkana z izdelki svoje — poštene industrije. A ista Nemčija se ne brani uvoza živine iz Rusije in Balkana vkljub — živinski kugi! „Živinska kuga“ naj bi bila uzrok, da pretrgamo vse kupčijske zveze s Slovani in se oklenemo edino le izmozgovalne Nemčije. Vsenemcem gre pa po glavi neka druga „kuga“. Oni se boje vsakega kontakta naše države z slovanskimi našimi brati. — to je kuga, to! Kaj pa kuga, ki jo zanašajo Prusi v našo državo v Rusijo in na Balkan in s katero okužujejo slovansko narodno zavest. — v prilog Vsenemčiji? Zdi se, da nam je bolj nevarna ta kuga, nego pa vse „živinske bolezni“ Rusije in Balkana.

Ogrska kriza. Cesar se mudi v Budimpešti. Od tamkaj poročajo, da je vest v prihodu monarha vzbudila v prestolnici ogrski velike nade. Toda tu si ne smemo domišljati, da so se Madjari razveselili prihoda osebe vladarjeve, ampak njihove dobre nade so izhajale iz pričakovanja, da prihod vladarjev pomenja, da bodo triumfirale zahteve Madjarov tudi v vojnem pogledu. — Bližamo se resnim, usodnim dnevom. Ogrski in vsej državni tvorbi monarhije grozi pretresljaj, ki bi bil nedogleden v svojih posledicah. Da se odvrne to, bo trebalo daleko večje državne modrosti, veliko več domoljubja in požrtvovalnosti, nego smo jo videli do te ure v dolgi, težki krizi.

Položaj v Macedoniji. V sultanovi okolici narašča močna stranka, ki priganja, naj se sedanji ugodni trenotek, ko ima Rusija preveč posla v Mandžuriji, vendar brž izrabi ter se pokaže Bolgarski turška moč. Nekoliko skrbi jim dela le misel, da bi znala Avstro-Ogrska posredovati. Razne priprave, ki jih dela Turška tako prikrito, dajo sklepati, da namerava nekaj resnega. — V Peču in okolici so znova izbruhnili albanski nemiri. Arnavti zahtevajo odpravo vseh reform in davkov, pomiloščenje svojih voditeljev, ki so zaradi nevarnih zločinov izgnani v Azijo, odstranitev kristjanskih policajev in ruskih menihov. Bati se je krvavih dogodkov, ker jim turška vlada pri najboljši volji ne more izpolniti zahtev.

Nemiri na Ruskem. Iz Kavkaza dohajajo vesti o vedno bolj naraščajočih kmetskih nemirih.

V Baku in okolici še vedno divja anarhija ter so zavratni umori in ropi nad Armenci na dnevnem redu. Ruske oblasti se vedejo napram nasilnim Tatarom čudno prizanesljivo. Tatari se baje sami hvalijo, da so dobili tri dni dovoljenje (?) po lastni volji moriti in ropati Armence zato, ker so Armenci imeli pripravljeno splošno revolucijo proti ruski državni misli, kar so zabranili le državi vdani Tartari, ki se revolucionarjem niso hoteli pridružiti.

Rusko-japonska vojna.

O bitki pri Mukdenu. „Svet“ piše v nekem članku naslovljenem: „Bitka pri Mukdenu“: Pravi vzroki vseh teh žalostnih dogodkov se pojasnijo v bodočnosti. Nikakor pa ni smeti dolžiti naših čet radi pomanjkanja hrabrosti: iste so se borile junaško. Mi ne moremo izgubiti vere v našo armado. Zato se izguba Mukdena in odhod proti Tielinu ne sme smatrati kakor popolen poraz. Reči moramo: Mi smo prepustili Mukden, zadnja beseda pa še ni izgovorjena.

Kuropatkin je bil že na potu v Evropo, ko se je nenadoma vrnil na bojišče. Po razgovoru z generalom Linevičem je poslal carju v ganljivih besedah sestavljeno brzojavko, v kateri pravi, da mu ni mogoče zapustiti bojišča, ki mu je sveto: pripravljen je ostati tamkaj kot navaden vojak. On prosi carja, naj mu zaupa poveljstvo prve armade, ker upa, da se mu ponudi prilika dokazati svojo sposobnost kot vojskovodja. Tudi general Linevič je poslal carju brzojavko, v kateri toplo priporoča Kuropatkinovo prošnjo. Car Nikolaj je takoj odgovoril, da povsem ugodni Kuropatkinovi prošnji. Ta Kuropatkinov korak je povsodi, tako v vojskih, kakor v privatnih krogih vzbudil najiskrenejše simpatije do njega.

Operacije proti ruskem levemu krilu v bitki pri Mukdenu. Kritičen trenotek je nastopil v noči 8. t. m., ko je Nogi prosil generala Oku pomoči, da bi mogel doleteti obupnim napadom ruske armade. Okujeva armada se je baš v istem času nahajala v najljutejšem boju in opetovano se je že zdelo, kakor da bi se bila japonska operacija že ponesrečila. Ako bi Rusi na jugu predrli levo krilo Nogijske armade, bi to značilo toliko, kakor da bi bila uničena vsa japonska vojska, ker bi Rusi nato lahko obkolili vso Nogijsko armado, jo uničili ali jo pa prisilili h kapitulaciji. Ako bi ruski voji predrli bojno črto Okujeve armade, bi bile posledice iste. Oku je riskiral obupno hazardno igro in poslal Nogijsko eno divizijo na pomoč. Z ostalimi voji je z vso ljutostjo naskočil levo krilo; dasi je izgubil na tisoče vojakov, vendar ni mogel predreti ruske bojne vrste.

Rusi so izvršili energičen protinapad in skušali prebiti japonsko fronto, a takisto brez uspeha.

Boj na tem mestu je bil najbolj besen in najbolj krvav v vsi vojni. General Oku je izgubil tu več nego 15.000 mož.

Dasí so bili Japonci na več mestih odbiti, vendar so bili še toliko močni, da so zabranili, da Rusi niso mogli prebiti njihove bojne vrste. Nogi pa je s pomočjo ene divizije, ki mu jo je poslal Oku, preprečil, da ni mogel Kaulbars predreti njegove fronte, kasneje pa se mu je celo zopet posrečilo zasesti železniško progo.

S tem sta ti dve armadi odvrnili od japonske vojske preteči usodepolni poraz.

V priznanje izrednega junaštva je maršal Ojama poslal Okujevi armadi pismeno pohvalo; to je največja čast, ki jo pozna japonski vojaški službovnik. Trdovratnost, s katero je držala Okujeva armada svoje pozicije, je provzročila, da so bili Rusi prisiljeni se umakniti. S tem je bilo omogočeno armadi generala Nodza napasti ruski center in Ruse potisniti iz pozicije ob reki Hun. kar je provzročilo, da se je jela vsa ruska vojska umikati na vsi črti.

Kuropatkin — poveljnik I. armade. Car Nikolaj je Kuropatkinu na njegovo prošnjo dovolil, da sme prevzeti poveljstvo prve mandžurske armade. Vsled tega se je Kuropatkin zopet vrnil na bojišče in 19. t. m. ob 2. uri popoldne prevzel poveljstvo imenovane armade.

Kakor se poroča iz Petrograda, je poslal general Linevič 20. t. m. tole brzojavko: Naša armada je včeraj nadaljevala umikanje proti Harbinu. Danes vlada povsodi mir. Ogledal sem si vse iz Rusije došle voje. Njih stanje je izborno. Iz privatnega vira pa se javlja iz Petrograda: Pri Tielinu se sliši grmenje topov. Iz tega se sklepa, da se skuša Rennenkampfov oddelek, o katerem doslej ni bilo nobene vesti, prebiti skozi japonsko bojno vrsto.

Rusi na umikanju. Umikanje ruske armade proti severu se vrši nemoteno. Močan zadnji oddelek je v vedni dotiki s sovražnikom. Japonsko zasledovanje je zadnje dni izgubilo mnogo prejšnje svoje energije. Umikanje armade se vrši vkljub zadnjim bojem, ki so mestoma silno hudi, v jako dobrem redu.

Japonska armada je zasledovala Ruse nad devetdeset milj brez odpočitka. Japonci so sedaj gospodarji ozemlja 330 milj v Mandžuriji. Sodi se, da bodo prihodnje operacije bolj priproste ko dosedanje. Ni verjetno, da bi za nekaj časa zopet slišali o novih bojih. Japonske čete so sedaj potrebne počitka in njihovo prodiranje je ovirano vsled razdejanih mostov. Mir na bojišču bo Japoncem zelo koristil.

Iz bojišča. Noben zunanji vojaški ataše ni med ruskim umikanjem od Mukdena prišel v japonsko jetništvo. Prva ruska armada ni izgubila nič topov, temveč celo zaplenila sedem japonskih revolver-topov in več sto Japončev tjela. Ruski vojaki so ogorčeni vsled vednega umikanja in obžalujejo, da so morali na povelje zapustiti svoja stališča, čeprav jih Japonci niso mogli vzeti. Umikanje ruske armade se vrši v polnem redu po gorskih cestah, ki so jih poprej izpeljale ruske čete.

Ruski podmorski čolni. Iz Pariza se brzojavlja: „Matinu“ se poroča iz Londona, da je dospelo v Vladivostok 10. podmorskih čolnov tipa Holland, ki so se zgradili na francoskem in nato na francoskih in angleških ladjah spravili v Vladivostok.

London, dne 23. marca. „Times“ javlja, da se koncentrira ruska armada južno od Čantu. Od tu bo do skrajnosti branila vsako ped zemlje.

London, dne 23. marca. Reuterjev biro javlja, da se nahajajo ruske zadnje straže 20 milj severno od Kajuna. Ruska armada se umika na Kiren in na Čankčun.

Petrograd, dne 23. marca. Čuje se, da se začne nova mobilizacija dne 30. t. m. Prvi del kavkaških čet dospe dne 4. aprila, na bojišče.

London, dne 23. marca. Iz Petrograda poročajo, da dobi Linevič že v kratkem 240.000 mož pomoči.

London, dne 23. marca. Iz Petrograda poročajo, da so se združile vse tri ruske armade v bližini Čangtu. Z ozirom na to, da Rusi vse prometne zveze, mostove in železnico za seboj razdero, bo v kratkem opešalo vsako preganjanje od japonske strani. Strokovnjaki pa menijo, da hočejo Japonci v kratkem napasti Harbin, potem se obrnejo proti Kirinu in ob obali proti Vladivostoku.

Poziv.

Ker mi neki dopisun v „ptujski giftni kroti“ očita, da hočem deci dobovske fare odtegniti pouk v nemščini, ga pozivljam, da mi to kar hitro dokaže, ker mu za tak dokaz dam takoj 200 K; če pa tega ne bo mogel storiti, ga že naprej imenujem lažnika in podpihvalca.

Idrija, dne 18. marca 1905.

Ludovik Potočnik,
c. kr. učitelj.

Ponos vsake gospodinje je dobra kava.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravlja vsakdanja kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le isvirne zavojke s imenom „Kathreiner“ in ne kupujte nikoli, kar se odtehtuje odprto.

Poziv.

Dne 11. decembra 1904 umrla posestnica **Marija Kašnik**, vulgo **Smolčnik v Podgorju**, sodni okraj Slov. Gradec je svojim **krščencem** in **birmancem** zapustila

volilo v znesku 1600 K.

Ker imena in bivališča onih oseb, katerim je to volilo namenjeno, niti udovcu, niti drugim rodbinskim udom niso znana, zato so pozvani, da se do

1. julija t. l.

oglasijo in pošljejo podpisaniemu tozadevne dokaze. **C. kr. notar. Slov. Gradec**, 19. marca 1905.

(141) 3-1 C. kr. notar kot sodni komisar: **Dr. Tomschegg.**

Bister in okreten deček

kateri je dovršil ljudsko ali meščansko šolo z dobrim uspehom, se sprejme v trgovino **Peter Kostiča v Celju**. — Velecenjeni g. g. duhovniki in učitelji so naprošeni poštene in bogaboječe stariše upozoriti na ta kruh in sigurno bodočnost za njihove otroke.

(149) 1-1

Zahvala.

Moja 1. januarja pogorela gospodarska poslopja so bila zavarovana pri Ogrsko-Francoski zavarovalni del. družbi v Gradcu, ter mi je ta zavod kljub temu, da sem zapadlo premijo tekom prepisanega roka zamudil plačati, popolno neskrajšano odškodnino po svojem zastopniku Jan. Perkotu v Ptuj v znesku 1489 kron danes v gotovini izplačal; za to človekoljubno in kulantno povrnitev škode se imenovanemu zavodu in njegovemu zastopniku s tem najlepše zahvaljujem in izražam svoje polno priznanje.

Sakušak, februarja 1905.

S spoštovanjem

Ignac Spritzelj m. p.

Vincenc Plohl m. p.

Franc Slawitsch m. p.

Kati Plohl m. p.

priče.

(138) 1-1

Okna vrata in izloge

prodajajo se v hiši **„Posojilnice v Celju“** Rotovška ulica št. 1. Podrobnosti v prodajalni Zvezne trgovine v isti hiši. (135) 2-1

Posojilnica v Gornji Radgoni
registrovana zadruga z neomejeno zavezo vabi svoje zadržnike na

redni občni zbor
v četrtek, 30. sušca t. l.
ob 10. uri dopoldne
v uradni pisarni hiš. št. 8. v Gornji Radgoni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnštva.
 2. Odobrenje letnega računa.
 3. Poročilo „Zvezinega“ revizorja o reviziji.
 4. Razdelitev čistega dobička.
 5. Volitev načelnštva in rač. preglednikov.
 6. Slučajnosti.
- V slučaju nesklepčnosti občnega zbora ob 10. uri, se vrši isti dan ob 11. uri v zmislu § 33. zadržnikih pravil.
- (142) 1 načelnštvo.

Mala hiša

z dvema sobama in z velikim hlevom za 6 glav živine, 6 novih svinjakov, dvema lepima, sadonosnima in zelenjadnima vrtoma, ter je posebno primerna za penzioniste in obrtnike, odstranjena samo 10 minut od kolodvora in 5 minut od trga, cerkve. — Pri hiši je okolu 3 orale zemlje.

Cena 1700 goldinarjev

Posojilnici ostane lahko vknjiženih 500 gl. Proda se radi preselitve. — Več pove lastnik posestva **Boštjan Guzej** (148) na Pešenci, pošta Št. Jurij ob juž. zel. 3-1

Dobro ohranjen

glasovir

je pod ugodnimi pogoji naprodaj.

Istotam je naprodaj krasna

kobila

14:2, tudi zelo po ceni.

Naslov pove upravništvo „Domovine“.

(131) 3-1

Fizol, krompir, jabolka, orehe

sploh vse deželne pridelke

kupi

(42) 50-10

Anton Kolenc, trgovec v Celju.

I puška

(Lancaster)

se po ceni **proda.** — Kje, pove upravništvo „Domovine“.

(144) 1

Učenca

poštenih staršev, z dobrimi šolskimi spričevali, sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom

Karol Cimperšek

(147) **Laški trg, Štajersko.** 3-1

Iščem kompanjona

za prav dobro idočo trgovino z mešanim blagom. Trgovinske izobrazbe ni treba, pač pa 600 gl. gotovine. — Vstop takoj. — Pisma je poslati: „S. A.“, poste restante, Ruše pri Mariboru.

Drevesa

visoko- (1'80 m do krone) in poludebelnata (1'30—1'50 m do krone) najboljših spodnještajarskih vrst jabolk, hrušek, češpelj in sliv, črešenj in višenj priporoča

Peter Korman

:: drevesnica v Činžatu ::

pošta Faal ob koroški železnici, Spodnje Štajarsko. — Ceniki na zahtevanje zastonj in franko.

Vožnje karte in tovarni listi v

Ameriko

Kralj. belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v **Novi York** in **Filadelfijo**.

Koncesijovana od visoke

--- c. kr. vlade. ---

Pojasnita daje **Red Star Linie**, Dunaj IV., Wienergürtel 20 ali pa **Resman Ivan**, glavni zastopnik v Ljubljani, Kolodv. ulica št. 41. druga hiša na levo.

Patentirane, same ob sebi delujoče

ŠKROPILNICE „SYPHONIA“

(143) 15-1

za vinograde in hmeljnike

za **zatiranje sadnih škodljivcev**

proti boleznim na perju, za odpravo predenca in divje sorčice itd.

Same ob sebi delujoče, nošnje brizgalnice tudi z bakrenim kotlom

za 10 ali 15 litrov tekočine, s pripravo za **petrolejno mešanico** ali brez nje in vožnje, same ob sebi delujoče brizgalnice proizvajajo kot specialitete

Ph. Mayfarth & Co.

tvornice poljedelskih strojev, specialna tvornica vinskih in sadnih stiskalnic in drugih strojev
DUNAJ, II. Taborstrasse št. 71.

Ilustrovani ceniki zastonj.

Zastopniki in preprodajalci se iščejo.

Robert Diehl

Celje

Priporočam svojo najizvrstnejšo, doma žgano **slivovko** in **tropinovec** po najnižji ceni. Nadalje priporočam jako **fino staro slivovko** za zdravila po K 2'40 liter. (100) 5--5

V zalogi imam tudi najboljši **brinovec**.

Staro slivovko in brinovec pošiljam tudi po pošti od 2 litrov naprej.

Naprodaj je lepa hiša

2 minuti od mesta, obstoječa iz 15 strank, vrt pred hišo, primeren za stavbo (Bauplatz); hiša, sposobna za pekarijo, mesarijo, sploh za vsako obrt.

Cena 12.000 kron.

Kupei se naj oglasijo na Bregu šte. 28 pri Celju. (146) 4-1

Spreten in samostojen

krojač

samec ali oženjen brez otrok, dobi takoj primerno mesto, kjer ni skoro nobene konkurence. (137) 2-2

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo in poštenih staršev, se sprejme v trgovini z mešanim blagom

Davorin Podlesnik, Radeče pri Zidanem mostu. (139) 3-1

Otvoritev nove gostilne.

Naznanjam slavnemu občinstvu **da sem otvoril v četrtek, 23. t. m. gostilno „pri lipi“ v svoji hiši v Gaberjih št. 28.**

Točil bom sama pristna vina iz Haloz, rilček in druga ter vedno sveže marčno pivo „Združenih delniških pivovaren“. Priporočam se za mnogobrojen obisk z odličnim spoštovanjem

(133) 2-2

Jakob Omladič.

Kajnit je v zalogi!

Kajnit je v zalogi!

! Za spomladno gnojenje !

polja, hmeljevih nasadov, vinogradov posebno pa travnikov in deteljišč je najcenejše in najboljše fosforovo kislino imajoče umetno gnojilo

Tomaževa

zvezdna

žlindra

znamka

••• iz Berolinskih TOMASOVIH tovarn. •••

Isto ima v zalogi:

Trgovina z železnino „MERKUR“ P. MAJDIČ, Celje

in razpošilja na zahtevo navodila zastoj.

Trgovci in naročniki celih vagonov imajo posebne cene.

Za Brežice in okolico je prevzela prodajo tvrdka **URŠIČ & LIPEJ**, za Vransko in okolico gospod **FRAN OSET na Vranskem**, katerima naj tamkajšnji odjemalci pošiljajo svoja naročila.

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 2. marca 1905, opravilna številka E 24415/I se prodajo

27. marca 1905 ob 10. uri dop. v Kranjčici št. 13

na javni dražbi: 1 gasilna brizgalnica, razno gasilno orodje ter različne obleke za gasilce in 10 godbenih instrumentov.

Reči se smejo ogledati dne 27. marca 1905 v času med 9. in 10. uro dopoldne v Kranjčici šte. 13.

C. kr. okr. sodnija v Celju, odd. III., dne 8. marca 1905. (134) 2-2

Oznanilo!

Pri **Jakobu Janiču v Žalcu** ima Hrastnikova tovarna veliko zalogo vsake vrste umetnega gnoja za hmelj, vinograde, travnike in njive po ravno taisti ceni kakor tovarna naprodaj.

Obenem se pa še naznani, da se dobijo pri Janiču tudi najboljše in

čisto zanesljive sorte semen

kakor: Konjska detelja, lucerna, vse sorte trave za polje, kakor tudi vsa druga semena za vrtnarijo. Naprodaj so razven tega še lese za hmelj sušiti po 28 kr. komad, prav dobre in močne. (130) 10-2

Potnikom v Ameriko v prevdarek!!

Najstarejša tvrdka za špediranje potnikov

ZWILCHENBART

BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

sprejema potnike za linijo čez PARIS—HAVRE po najnižjih cenah; — vožnja na morju le 6 do 7 dni; odhod parobrodov redno vsako soboto. — Za večjo gotovost, da se potniki vkreajo, spremlja jih eden uradnikov do HAVRE. — Govori in piše se v vseh jezikih. (84) 25-5

Kdor hoče potovati, naj se pisмено obrne zaupljivo na nas, in sprejel bo brezplačno najboljša pojasnila.

POZOR!

POZOR!

JOSIP LAMPRET & ŠOŠTANJ

mizarska delavnica s stroji

priporoča svojo obširno zalogo popolnoma izgotovljenih **OKENJ** velikosti od 1'50, 1'60, 1'70, 1'80, 1'90 in 2 m po konkurenčnih cenah. **VRATA** istotako izgotovljena v velikosti od 2, 2'20, 2'30, 2'40 m. 4-1 (145)

Zagotavlja solidno in točno postrežbo.

Načrte za okna in vrata pošilja na ogled.

Naznanilo in priporočilo.

Napeljava vodovodov!

Slavnemu občinstvu, zlasti gg. trgovcem v ljudo naznanjam, da odslej izdelujem tudi vsake vrste

tehtnice

(vage)

in jih sprejemam v popravilo. — Potrudil se bom, da zadovoljim vsem zahtevam v polni meri. — Priporočam se v obilno naročbo.

Naprava vodnjakov!

I. REBEK, stavbeni in umetni ključar

(465) Celje, Poljske ulice št. 14. 25-25

40%

manj delavske sile potrebujejo gasilna društva pri brizgalnicah najnovejšega zistema in prenosom ravnoteža, odlikovanega v Pragi na razstavi leta 1903, izumitelja in tvorničarja

R. A. SMEKAL-a

iz Smichova, Podružnica Zagreb.

Ti stroji delajo desno in levo, eno in dvo-mlazno 30 do 35 m mlaza! Skladišče vseh gasilnih potrebščin. Tudi na obroke.

S spoštovanjem (497) — 20

podružnica R. A. Smekal.

Jamaica Rum

Znamka: „Santa Elena“

brez vsakih umetnih, aromatičnih ali parfumnih dišav.

(31) 10-10

Naprodaj v Celju: Anton Ferjen, Josip Matič, Braslovce: A. Zotter, Vransko: J. Laurič, Konjice: H. Zottel, Poličane: A. Schweiz, Rogatec: Josip Berlisg, Sp. Dravograd: F. Hattenberger, Slov. gradec: brata Reitter.

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju več take prilike!
500 komadov za gl. 1.95.

1 prekrasno pozlačena, precizijska ura z verižico, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi fl. žepnih robcev, 1 eleg. prstan za gospode s ponarejenim zlahtnim kamnom, 1 elegantna damska broža, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnjat možniček za denar, 1 žepni nožek s pripravo, 1 par manšetni gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz double zlata s patentiranim zaklepom, pisalna priprava iz niklja, mičen album s prekrasnimi slikami, 3 saljivi predmeti, ki vzbujajo pri mladih in starih veliko veselost, 1 jako koristno navodilo za sestavljanje pisem, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še čez 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred. ki je sama tega denarja vredna, velja samo gl. 1.95. Razpošilja proti postnemu povzetju, ali če se denar naprej pošlje.

Dunajska razpošiljalna tvrčka

P. LUST, Krakov.

(129) NB. Za neugajajoče se vrne denar. 2-2

Učenec

z dobro šolsko omiko, krepek in zdrav, zmožen obeh deželnih jezikov, se takoj sprejme v trgovini z mešanim blagom **L. Schwentner** na Vranskem. (125) 3-3

Točna in solidna postrežba.

Prva narodna in največja trgovina z urami, zlatnino, srebrnino in optičnimi predmeti V CELJU, „Narodni dom“

Rafael Salmič.

Bogato ilustrovane cenike razpošiljam na zahtevo brezplačno in poštine prosto.

Vsa v mojo stroko spadajoča dela, popravila itd. izvršujejo se točno in ceno.

--- Za dobro delo jamčim. ---

Pozor! — Znižane cene. — Pozor!

Postrežba točna in poštena.

Svoji k svojim!

(20) -- 11

Žužnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. prosinca 1905** pri zemljiških posojilih, od pet na

štiri in tričetrt odstotke.

Za **občinska in korporacijska posojila** v okrajih Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Smarje in Vransko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

Obrestna mera za **hranilne vloge ostane** kot je bila dosedaj **4%**.

(14) 14

P. Jurišić, lekarnar Pakrac.

Pozor!
Bolnemu zdravje!

Pozor!
Slabemu moč!

Vidmarič kaže kmetom moč „Pakraških kapljic“ in „Slavonske zeli“.

druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti bolezni maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Nsj vsakdo naroči in naslovi: **PETER JURISIC, lekarnar v Pakracu št. 209, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): **12 stekleniče** (1 ducat) **5 K**, **24 stekleniče** (2 ducata) **8 K 60 v**, **36 stekleniče** (3 ducati) **12 K 40 v**, **48 stekleniče** (4 ducati) **16 K**, **60 stekleniče** (5 ducatov) **18 K.**

Manj od 12 stekleniče se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodenju, kataru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsni in pljučnih bolestin.

Cena je sledeča, (franko na vsako pošto): **2 originalni steklenici 3 K 40-h**; **4 originalne steklenice 5 K 80 h**; **6 originalnih steklenic 8 K 20 h.**

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

PETER JURISIC, lekarnar v Pakracu 209, Slavonija.

(501) 20-18